

BİLANÇO

TÜRMOB AYLIK YAYIN ORGANI • SAYI : 227 • KASIM 2015 5 5.00 TL • ISSN:1307-6620

- *Muhasebe uygulamaları ve vergi mevzuatı sempozyumu yapıldı*
- *Vergi gelirleri yüzde 15 arttı*
- *Özel sektörün kredi borcu 181 milyar dolara yükseldi*
- *Gıdanın yarısı israf ediliyor*

ISSN 1307-6620

9 771 307 662 000 1

Ekonomik Rapor

TÜRMOB Adına Sahibi ve
Genel Yayın Yönetmeni
Nail SANLI

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Ali Ekber DOĞANOĞLU

Yayın Kurulu
Nail SANLI
Ali E. DOĞANOĞLU
Aysel ŞİMŞEK
Ebru AYDIN

TÜRMOB
MU-DEN A.Ş.
tarafından yayınlanmaktadır
Yayın Türü : Yaygın süreli

Yönetim Yeri
Gençlik Caddesi No:107
06570 Anıttepe - ANKARA
Tel: (0.312) 232 50 60 (10 Hat)
Fax: (0.312) 232 50 73
http: www.turmob.org.tr
e-mail:alid@turmob.org.tr

Dizgi - Düzenleme
Tuncay TEKYILDIZ

Baskı
Fersa Matbaacılık Paz.San.Tic.Ltd.Şti.
Ostim 36. Sk. No:5/C-D
Yenimahalle/ANKARA
Tel: (0.312) 386 17 00 (pbx)

Basım Tarihi : 12 Kasım 2015
Basım Yeri : Ankara
ISSN : 1307-6620

Dergide yayınlanan yazıların yayın hakkı
Bilanço Dergisi'ne aittir.
Kaynak gösterilmeden bir bölümü veya
tamamı alıntı yapılamaz

1 Kasım ve sonrası

Türkiye 1 Kasım Genel Seçimleri ile birlikte yeni bir döneme girdi. Hiç şüphesiz sandığa yansıyan milletin iradesini gösteren sonuçlar hakkında siyaset uzmanları tarafından, geniş tahlil ve analizler yapılacaktır.

Türkiye 2014 yılında başlayan ve 2015 yılının sonunda sonuçlandığı uzun bir seçim maratonunu tamamladı. Önemli bir sorun ve karar değişikliği yaşanmadığı takdirde, 2019 yılına kadar seçim atmosferinden uzak yaşayacağız. Bu uzun seçim maratonu bir çok yapısal sorunun çözümünü maalesef ertelemiştir. Yeni oluşan parlamentonun ve güçlü bir şekilde tek başına iktidara gelen AK Parti'nin bu süreçte yapısal sorunlara yönelik çözümler üretmesi, tüm toplumun ortak beklentisini oluşturuyor.

Özellikle terörün bu topraklarda yaşam şansı bulamaması, şehit cenazelerinin son bulması, masum insanların canlı bombalarla yaşamdan koparılmaması yine beklentilerimizin başında gelmektedir.

Küresel ekonomide yaşanan gelişmeler ülkemizi tehdit etmektedir. Finansal piyasalardaki dalgalanmalardan en az etkilenmenin yolu üretmekten ve üreterek ekonomiyi güçlendirmekten geçiyor.

TÜRMOB'un ve meslek örgütümüzün bu dönemden beklentisi, güvenliğin sağlanması, ekonominin istikrar içinde seyretmesi ve mesleki sorunlarımızın çözüme kavuşmasıdır. TÜRMOB her dönemde olduğu gibi bu dönemde de yapıcı bir şekilde, diyalogla sorunlarının çözümü için çaba gösterecektir.

Meslek camiamızın sorunlarının çözümü, kamu maliyesine katkı olarak yansıyacaktır. Çabalarımızın karşılık bulmasını bekliyoruz.

Dergimizin bu sayısında da ilgi ile okuyacağınızı umduğumuz haber ve araştırmalara yer verdik.

Gelecek sayımızda
buluşmak dileğiyle...

Nail SANLI / Genel Başkan

Muhasebe uygulamaları ve vergi mevzuatı sempozyumu yapıldı

TÜRMOB Genel Başkanı Sanlı Mali idarenin teknolojik gelişmelere uyum sağlamasını ve bu alandaki çalışmalarını desteklediklerini belirterek, yeniliklerin tüm tarafların işlerini kolaylaştırıcı şekilde yapılmasını istedi.

Ankara SMMM Odası tarafından düzenlenen 9'uncu Muhasebe Uygulamaları ve Vergi Mevzuatı Sempozyumu 11-15 Ekim tarihlerinde Antalya'da gerçekleşti. Sempozyuma, TÜRMOB Genel Başkanı Nail Sanlı, Maliye Bakanı Yardımcısı Abdullah Erdem Cantimur, TÜRMOB Yönetim ve Denetleme Kurulu üyeleri, kamu kurum ve kuruluşların temsilcileri ve meslek mensupları katıldı.

Genel Başkan Sanlı, Sempozyumun açılışında yaptığı konuşmada, muhasebe meslek

camiasının böyle etkinlikleri çok önemseydiğine işaret ederek, "Bu tarz etkinlikler sürekli mesleki eğitimin ve gelişimin birer parçasıdır. Alanımızla ilgili düzenlemeler devamlı güncellendiğinden, adeta birer eğitim programı saydığımız bu sempozyumların, kongrelerin ve diğer etkinliklerimizin önemini artmaktadır" dedi.

Genel Başkan Sanlı, ülkemizde yaşanan terör olaylarına işaret ederek, "Dünyada ve komşu ülkelerde yaşananların yansıması olarak, seçim döneminde bugüne kadar görülmemiş bir kutuplaşma yaşadık.

Seçim sonuçları açıklandığında gördük ki; ülkemizde uzlaşma, hoşgörü, işbirliği ve özveri isteniyor. Ama maalesef geldiğimiz nokta bu temennilerimizin çok ötesinde bir hal aldı.

Yaşadığımız üzücü olaylar hepimizin malumu. Bizlerin öncelikle vatandaş, sonra da meslek mensubu olarak yaşanan bu olaylardan çıkarması gereken dersler var. Uzlaşma ve hoşgörü tüm sorunların çözümünde öncelikli tercih olmalıdır. Ayrı, gayrı bir yere varılmıyor, birlikte hareket etmeliyiz. İletişim araçlarının

zenginleşmesi ve yaygınlaşması ile şeffaflık ve dürüstlük her zamankinden önemli hale gelmiştir. Artık kimse kimse-den bir şeyi kolay kolay gizleyemiyor. Meslek olarak yaşadığımız gruplaşma, mesleğimiz açısından bir zenginlik, bir rekabet ortamı, bir katkı koyma yarışı olacaksa bunun en büyük destekçisi benim. Ancak bizde bu yarış maalesef siyasete döküldü. Maalesef birilerinin bizleri bir partinin arka bahçesi olarak nitelendirmesinin tam aksine, bazı arkadaşlarımızın hükümete ve bürokrasiye siyasi görüş anlamında yakın davranmaları neticesinde bir şey elde etmek bir yana, gücümüzün kırılması nedeniyle tüm meslek mensuplarımızın kayıpları olmuştur. Burada bu eleştirileri yapmamı olgunlukla karşılayacağınızı düşünüyorum. Hepimizin şapkasını çıkarıp önüne koyup, düşünmesi gereken günleri yaşıyoruz. İsterim ki bundan sonra en azından ortak olan mesleki sorunlarımızın çözümü yolunda tüm meslek mensupları olarak tek yürek olalım” dedi.

Mesleki sorunlara değinen Sanlı, “Ülkemizde genel uy-

gulama olarak muhasebe denildiğinde maalesef ilk akıla gelen konu ‘muhasebenin vergiye olan etkisi’ oluyor. En çok şikayet ettiğimiz konulardan birisi de ‘vergi muhasebesi yapıyor’ şeklinde bir imajımızın olması.

Muhasebenin temel fonksiyonu, doğru ekonomik kararların alınmasını sağlayacak finansal bilgilerin ortaya konulmasıdır. Ülkelerin kendi ekonomik, siyasi ve sosyal yaklaşımlarına göre vergi uygulamaları farklı olabilir. Ancak genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri çerçevesinde, artık dünyada aynı esaslara göre finansal raporlama yapılmaktadır. Doğaldır ki buradan elde edilen sonuç-

lara göre vergi ile uyumlama yapılması gereklidir. Ancak geçmişten beri söylediğimiz gibi, mümkün olan alanlarda, vergi kaybına neden olmadan uyumun sağlanması mümkündür” dedi.

Genel Başkan Sanlı, “Mali idaremizin teknolojik gelişmelere uyum sağlamasını ve bu alandaki çalışmalarını her zaman için destekliyoruz. Ancak, şunu da belirtmek istiyorum ki, yapılan her yeni uygulama getirilen her yeni teknolojik gelişme bizim üzerimize aşırı iş yükü getirmiştir. Bu yeniliklerin tüm tarafların işlerini kolaylaştırıcı şekilde yapılmasını talep ediyoruz” dedi.

Vergi gelirleri yüzde 15 arttı

Bu yılın ocak-eylül dönemi vergi gelirleri tahsilatı ise geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 15,3 artarak 298 milyar 270 milyon lira oldu. Geçen yılın ocak-eylül döneminde 313 milyar 504 milyon lira olan bütçe gelirleri, bu yılın aynı döneminde yüzde 13 artışla 354 milyar 189 milyon lira olarak gerçekleşti.

Merkezi yönetim bütçesinden, ocak-eylül döneminde 367,7 milyar lira harcamaya yapıldı, bütçe gelirleri ise söz konusu dönemde 354,2 milyar lira oldu. Maliye Bakanlığı, eylül ayı ile ocak-eylül dönemi bütçe uygulama sonuçlarını açıkladı.

Buna göre, geçen yılın eylül ayında 39 milyar 550 milyon

lira olan bütçe giderleri, bu yılın aynı ayında yüzde 21,2 artarak 47 milyar 937 milyon liraya yükseldi. Faiz hariç bütçe giderleri de geçen yılın aynı ayına göre yüzde 19 artışla 41 milyar 559 milyon lira oldu. Bütçe gelirleri de eylülde, geçen yılın aynı ayına göre yüzde 11,5 artarak 33 milyar 837 milyon lira olarak gerçekleşti.

Merkezi yönetim bütçesi, geçen yılın eylül ayında 9 milyar 211 milyon lira, bu yılın aynı ayında ise 14 milyar 101 milyon lira açık verdi. Eylülde yüzde 68,7 artışla 7 milyar 723 milyon lira faiz dışı açık verildi. Faiz dışı açık, geçen yılın aynı ayında 4 milyar 578 milyon lira düzeyindeydi.

Söz konusu ayda faiz giderleri, geçen yılın aynı ayına göre

yüzde 37,7 arttı ve 6 milyar 378 milyon lira oldu.

Eylülde, 2015 yılı merkezi yönetim bütçe giderleri için öngörülen 472 milyar 943 milyon lira ödeneğin 47 milyar 937 milyon lirası kullanıldı. Bu ayda faiz hariç giderler için öngörülen 418 milyar 943 milyon lira ödeneğin de yüzde 9,9'u kullanılarak, 41 milyar 559 milyon lira harcama yapıldı.

Personel giderleri de geçen yılın aynı ayına göre yüzde 19,6 artarak 11 milyar 379 milyon lira oldu. Böylece Eylül 2015'te personel giderleri için bütçede öngörülen 119 milyar 170 milyon lira ödeneğin yüzde 9,5'i kullanıldı.

Eylülde sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderleri geçen yılın aynı ayına göre yüzde 16,9 artışla 1 milyar 800 milyon lira oldu ve bütçede öngörülen 20 milyar 325 milyon lira ödeneğin yüzde 8,9'u söz konusu ayda harcandı. Mal ve hizmet alım giderleri de geçen yılın aynı ayına göre yüzde 3 artarak 3 milyar 60 milyon lira olarak gerçekleşti.

Bu yılın eylül ayında cari transferler, geçen yılın aynı ayına göre yüzde 23,1 arttı ve 18 milyar 840 milyon liraya yükseldi. Böylece bütçede öngörülen 176 milyar 425 milyon lira ödeneğin yüzde 10,7'si söz konusu ayda kullanılmış oldu.

Eylülde sağlık, emeklilik ve sosyal yardım giderleri için 9 milyar 844 milyon lira transfer yapıldı. Sosyal güvenlik primi işveren hissesinin 5 puanlık kısmının Hazine tarafından ödenmesi amacıyla yapılan transfer tutarı ise 798 milyon lirayı buldu. Geçen ay cari transferler içinde yer alan tarımsal destekleme ödemeleri 479 milyon lira, mahalli idare payları ise 4 milyar 358 milyon lira olarak gerçekleşti.

Eylülde 4 milyar 782 milyon lira sermaye gideri, 509 milyon lira da sermaye transferi yapıldı. Borç verme giderleri ise 1 milyar 189 milyon lira oldu.

Faiz giderleri de geçen ay 2014 yılının aynı ayına göre yüzde 37,7 artarak 6 milyar 378 milyon lira olarak hesaplandı.

Bu yılın eylül ayında vergi gelirleri tahsilatı, geçen yılın aynı ayına göre yüzde 12,6 artarak, 29 milyar 542 milyon liraya yükseldi.

Aynı dönemde genel bütçe vergi dışı diğer gelirleri ise 4,3 azalarak 3 milyar 17 milyon liraya geriledi. Eylülde özel bütçeli idarelerin öz gelirleri 1 milyar 147 milyon lira, düzenleyici ve denetleyici kurumların gelirleri ise 130 milyon lira oldu.

Vergi türleri itibarıyla eylül ayı gerçekleştirmelerine bakıldığında, geçen yılın aynı ayına göre, özel tüketim vergisi yüzde 10,6, dahilde alınan katma değer vergisi yüzde 38,9, banka ve sigorta muameleleri vergisi yüzde 27,7, damga vergisi yüzde 13,2, gelir vergisi yüzde 16,4, ithalde alınan katma değer vergisi yüzde 4 ve diğer vergiler tahsilatı yüzde 5 artarken, kurumlar vergisi yüzde 21,3, harçlar yüzde 9,9 azaldı.

Geçen yılın ocak-eylül döneminde 11 milyar 930 milyon lira açık veren merkezi yönetim bütçesi, bu yılın aynı döneminde 13 milyar 462 milyon

lira açık verdi. Aynı dönemde faiz dışı fazla da 31 milyar 303 milyon lira olarak gerçekleşti.

Geçen yılın ocak-eylül döneminde 325 milyar 435 milyon lira olan bütçe giderleri, bu yılın aynı döneminde yüzde 13 artarak 367 milyar 651 milyon lirayı buldu. Aynı dönemde faiz hariç bütçe giderleri de yüzde 12,4 arttı ve 322 milyar 885 milyon lira olarak hesaplandı.

Diğer taraftan, söz konusu dönemde faiz giderleri, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 17 artarak 44 milyar 765 milyon liraya ulaştı.

Personel giderleri, ocak-eylül döneminde geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 12,6 artışla 95 milyar 40 milyon liraya çıktı. Aynı dönemde sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderleri ise yüzde 9,9 arttı ve 15 milyar 517 milyon lira olarak kaydedildi.

Bu yılın ocak-eylül döneminde mal ve hizmet alım giderleri, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 15,3 artarak 28 milyar 380 milyon lira olarak

gerçekleşti. Söz konusu dönemde cari transferler yüzde 11,1 artışla 138 milyar 784 milyon lira oldu. Sağlık, emeklilik ve sosyal yardım giderleri için geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 1,6 artışla 63 milyar 298 milyon liralık transfer yapıldı.

Aynı dönemde sosyal güvenlik primi işveren hissesinin 5 puanlık kısmının Hazine tarafından ödenmesi amacıyla yapılan transfer tutarı ise 7 milyar 166 milyon lira oldu. Ocak-eylül döneminde cari transferler içinde yer alan tarımsal destekleme ödemeleri 8 milyar 444 milyon lira, mahalli idare payları ise 34 milyar 357 milyon lira olarak hesaplandı.

Ocak-eylül döneminde 29 milyar 934 milyon lira sermaye gideri, 5 milyar 553 milyon lira sermaye transferi yapıldı. Borç verme giderleri yılın 9 ayında 9 milyar 677 milyon lira olarak gerçekleşti. Faiz giderleri de bu dönemde yüzde 17 artarak 44 milyar 765 milyon lira oldu.

Geçen yılın ocak-eylül döneminde 313 milyar 504 milyon lira olan bütçe gelirleri, bu

yılın aynı döneminde yüzde 13 artışla 354 milyar 189 milyon lira olarak gerçekleşti.

Bu yılın ocak-eylül dönemi vergi gelirleri tahsilatı ise geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 15,3 artarak 298 milyar 270 milyon lira oldu.

Yılın 9 ayında genel bütçe vergi dışı diğer gelirleri geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 1,6 azaldı ve 42 milyar 158 milyon lira olarak hesaplandı. Bu dönemde özel bütçeli idarelerin öz gelirleri 10 milyar 755 milyon lira, düzenleyici ve denetleyici kurumların gelirleri ise 3 milyar 7 milyon lirayı buldu.

Vergi türleri itibarıyla bu yılın ocak-eylül dönemi gerçekleştirmelerine bakıldığında geçen yılın aynı dönemine göre, harçlar yüzde 18,1, banka ve sigorta muameleleri vergisi yüzde 20,7, özel tüketim vergisi yüzde 18,5, damga vergisi yüzde 17,9, gelir vergisi yüzde 16,5, dahilde alınan katma değer vergisi yüzde 17,8, ithalde alınan katma değer vergisi yüzde 13,4, kurumlar vergisi yüzde 1,5 ve diğer vergiler tahsilatı yüzde 15,6 arttı.

Özel sektörün yurt dışı kredi borcu 181 milyar dolara yükseldi

Özel sektörün yurt dışından sağladığı uzun vadeli kredi borcu 181,5 milyar dolar düzeyine ulaştı. Bir yıllık dönemde özel sektörün kredi borcu 13,8 milyar dolar artış gösterdi.

Özel sektörün yurt dışından sağladığı uzun vadeli kredi borcu 181,5 milyar dolar oldu. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), 2015 yılı ağustos ayına ait özel sektörün yurt dışından sağladığı kredi borcuna ilişkin gelişmeleri yayımladı.

Buna göre, bu yıl ağustos sonu itibarıyla özel sektörün yurt dışından sağladığı uzun vadeli kredi borcu, 2014 yıl sonuna göre 13,8 milyar dolar artarak 181,5 milyar dolara

yükseldi. Aynı dönemde kısa vadeli kredi borcunun (ticari krediler hariç) ise 13,6 milyar dolar azalışla 30,8 milyar dolara gerilediği görüldü.

Borçluya göre dağılıma bakıldığında uzun vadeli kredi borcuna ilişkin olarak, bir önceki yıl sonuna göre bankaların kredi biçimindeki borçlanmalarının 12 milyar dolar, tahvil ihracı biçimindeki borçlanmalarının ise 720 milyon dolar arttığı gözlemlendi. Aynı dönemde, bankacılık dışı finansal kuruluşların kredi bi-

çimindeki borçlanmaları 481 milyon dolar azaldı, tahvil stoku ise 306 milyon dolar artışla 3,4 milyar dolar seviyesine ulaştı.

Söz konusu dönemde, finansal olmayan kuruluşların kredi biçimindeki borçlanmalarının 721 milyon dolar arttığı, tahvil stokunun da 274 milyon dolar artışla 5,3 milyar dolar seviyesinde gerçekleştiği gözlemlendi. Kısa vadeli kredi borcuna ilişkin olarak ise 2014 yıl sonuna göre bankaların ve finansal olmayan kuruluşların kredi

biçimindeki borçlanmaları 12,8 milyar dolar ve 153 milyon dolar azalış göstererek, sırasıyla 23 milyar dolar ve 2,5 milyar dolar düzeyinde gerçekleşti.

Alacaklıya göre dağılım incelendiğinde uzun vadeli kredi borcuna ilişkin olarak, ağustos sonu itibarıyla tahvil hariç toplam kredi borcunun yüzde 89,9'unu oluşturan özel alacaklılara borcun bir önceki yıl sonuna göre 12,4 milyar dolar arttığı gözlemlendi. Finansal olmayan kuruluşların, 2015 yılı ağustos sonu itibarıyla yabancı ticari bankalardan sağladıkları kredi stoku 2014 yıl sonuna göre 542 milyon dolar artarak 33,4 milyar dolar; Türkiye'de yerleşik bankaların yurt dışı şube ve iştiraklerinden sağladıkları krediler ise 192

milyon dolar azalarak 20,2 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti.

Kısa vadeli kredi borcuna ilişkin ise özel alacaklılara borç bir önceki yıl sonuna göre 13 milyar dolar azalarak 27,5 milyar dolara düştü.

Döviz kompozisyonuna bakıldığında 181,5 milyar dolar tutarındaki uzun vadeli kredi borcunun yüzde 60,9'unun ABD doları, yüzde 32,6'sinin avro, yüzde 4,6'sının Türk lirası ve yüzde 1,9'unun ise diğer döviz cinslerinden oluştuğu; 30,8 milyar dolar tutarındaki kısa vadeli kredi borcunun da yüzde 59,1'inin ABD doları, yüzde 29,9'unun avro, yüzde 10,5'inin Türk lirası ve yüzde 0,5'inin ise diğer döviz cinslerinden oluştuğu görüldü.

Sektör dağılımı incelendiğinde ağustos sonu itibarıyla uzun vadeli toplam kredi borcunun yüzde 46,3'ünü finansal olmayan kuruluşların 84 milyar dolar tutarındaki borcu oluşturdu ve söz konusu borcun yüzde 57,5'i hizmetler sektörü, yüzde 42,1'i sınai sektörler ve yüzde 0,4'ü de tarım sektörü tarafından kullanıldı.

Aynı dönemde, kısa vadeli toplam kredi borcunun yüzde 91,3'ünü ise finansal kuruluşların 28,1 milyar dolar tutarındaki borcu oluşturdu.

Özel sektörün yurt dışından sağladığı toplam kredi borcu, ağustos sonu itibarıyla kalan vadeye göre incelendiğinde, 1 yıl içinde gerçekleştirilecek anapara geri ödemelerinin toplam 70,5 milyar dolar tutarında olduğu gözlemlendi.

Dokuz ayda

50 bin şirket kuruldu

2015 yılı ilk 9 ayında toplam 50 bin 687 şirket ve kooperatif kuruldu. Bu dönemde kurulan toplam 40 bin 488 limited şirket, toplam sermayenin yüzde 48.21'ini, 9.497 anonim şirket ise yüzde 51.78'ini oluşturdu.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), Eylül ayı Kurulan ve Kapanan Şirketleri açıkladı. Buna göre, 2015 Eylül ayında kurulan şirket sayısında bir önceki aya göre yüzde 4.80 artış oldu. Kurulan şirket sayısında bir önceki aya göre yüzde 4.80, kooperatif sayısında yüzde 19.15 ve gerçek kişi ticari işletme sayısında yüzde 1.94 artış oldu.

Kapanan şirket sayısı bir önceki aya göre yüzde 5.90 artarken, kooperatif sayısı yüzde

20.69 ve gerçek kişi ticari işletme sayısı yüzde 13.89 azaldı. Kapanan şirket sayısında geçen yılın aynı ayına göre yüzde 22.41 azalış oldu. 2015 yılı Eylül ayında, 2014 yılı Eylül ayına göre kurulan şirket sayısında yüzde 1.81 artış olurken, kurulan kooperatif sayısında yüzde 30 ve kurulan gerçek kişi ticari işletme sayısında yüzde 23.97 azalış oldu.

2015 yılı Eylül ayında kapanan şirket sayısı, 2014 yılının aynı ayına göre yüzde 22.41, ka-

panan kooperatif sayısı yüzde 20.69 ve kapanan gerçek kişi ticari işletme sayısı yüzde 7.78 azaldı.

2015 yılı ilk dokuz ayında kurulan şirket sayısı, 2014 yılının aynı dönemine göre yüzde 15.81 arttı. 2015 yılının ilk dokuz ayında, geçen yılın aynı dönemine göre kurulan şirket sayısı yüzde 15.81 artarken, kooperatif sayısı yüzde 12.06 ve gerçek kişi ticari işletmesi sayısı yüzde 36.02 oranında azaldı. Aynı dönem içinde kapanan şirket sayısı

yüzde 9.52, kooperatif sayısı yüzde 10.73 ve gerçek kişi ticari işletme sayısı yüzde 0.66 azaldı

2015 Eylül ayında sadece Tunceli'de şirket kuruluşu gerçekleşmedi. 2015 yılı Eylül ayında kurulan toplam 5 bin 275 şirket ve kooperatifin yüzde 80.34'ü limited şirket, yüzde 18.58'i anonim şirket, yüzde 1.06'sı ise kooperatif oldu. Şirket ve kooperatiflerin yüzde 37.89'u İstanbul, yüzde 11.33'ü Ankara, yüzde 6.06'sı İzmir'de kuruldu. Bu ay sadece Tunceli ilinde şirket kuruluşu gerçekleşmedi. 2015 yılında Tunceli'de 12 şirket kuruldu, 2 şirket kapandı.

2015 Eylül ayında kurulan şirketlerin sermayelerinin toplamı, bir önceki aya göre yüzde 26.26 oranında arttı. 2015 yılı ilk dokuz ayında toplam 50 bin 687 şirket ve kooperatif kuruldu. Bu dönemde kurulan toplam 40 bin 488 limited şirket, toplam sermayenin yüzde 48.21'ini, 9.497 anonim şirket ise yüzde 51.78'ini oluşturdu. Eylül ayında kurulan şirketlerin sermayelerinin toplamı, Ağustos ayına göre yüzde 26.26 oranında arttı.

2015 Eylül ayında bin 473

şirket ve kooperatif ile bin 62 gerçek kişi ticari işletmesi, ticaret sektöründe kuruldu. 2015 Eylül ayında kurulan toplam şirket ve kooperatiflerin; bin 473'ü toptan ve perakende ticaret, motorlu taşıtların ve motosikletlerin onarımı, 870'i inşaat, 685'i imalat sektöründe oldu.

2015 Eylül ayında kurulan gerçek kişi ticari işletmelerinin; bin 62'si toptan ve perakende ticaret, motorlu taşıtların ve motosikletlerin onarımı, 715'i inşaat, 293'ü imalat sektöründe gerçekleşti.

Bu ay kapanan şirket ve kooperatiflerin; 267'si toptan ve perakende ticaret, motorlu taşıtların ve motosikletlerin onarımı, 152'si inşaat, 97'si imalat sektöründe gerçekleşti. Bu ay kapanan gerçek kişi ticari işletmelerinin 520'si toptan ve perakende ticaret, motorlu taşıtların ve motosikletlerin onarımı, 147'si inşaat, 89'u konaklama ve yiyecek sektöründe oldu.

2015 Eylül ayında kurulan 56 Kooperatifin 30'u Konut Yapı Kooperatifi oldu. 2015 Eylül ayında kurulan 56 Kooperatifin 30'u Konut Yapı Kooperatifi, 8'i Tarımsal Kalkınma

Kooperatifi, 5 adeti Sulama Kooperatifi olarak kuruldu.

2015 yılının ilk dokuz ayında kurulan 693 kooperatifin 313'ü Konut Yapı Kooperatifi, 83'ü Sulama Kooperatifi, 72'si Tarımsal Kalkınma Kooperatifi olarak kuruldu. 2015 Eylül ayında 395 adet yabancı ortak sermayeli şirket kuruldu. 2015 Eylül ayında kurulan 395 yabancı ortak sermayeli şirketin 144'ü Suriye, 29'u Irak, 25'i Alman ortaklı olarak kuruldu.

2015 yılı ilk dokuz ayında; kurulan yabancı ortak sermayeli şirket sayısı 3 bin 533 olarak gerçekleşti. Bu şirketlerin bin 148'i Suriye, 261'i Alman, 215'i Irak ortaklı oldu. Kurulan 3 bin 533 yabancı ortak sermayeli şirketin 544'ü anonim, 2 bin 989'u limited şirket oldu. Bu şirketlerin bin 288'i toptan ve perakende ticaret, motorlu taşıtların ve motosikletlerin onarımı, 444'ü imalat ve 419'u inşaat sektöründe kuruldu.

Kurulan yabancı ortak sermayeli şirketlerin toplam sermayelerinin yüzde 85.67'si yabancı sermayeli ortak payını oluşturdu.

Üniversitelerin mühendis mezun sayısı azaldı

Üniversite mezunları arasında doğal bilimler ve mühendislik mezunlarının payı on yılda azaldı. 2002’de Türkiye’de oran yüzde 23 dolaylarında iken 2012’de 18’e indi.

Türkiye’de üniversitelerde doğal bilimler ve mühendislik mezunu oranında azalma eğilimi yaşıyor. Sorun OECD genelinde yaygın ancak bu alanlarda zaten yetersiz işgücü bulunan ülkeler için daha önemli sonuç doğuruyor. Türkiye, istihdam edilen her bin kişi içindeki araştırmacı sayısı itibarıyla ise Çin’i geçti. Türkiye bu alanda 2003 yılında da Çin’den öndeydi, ancak aradan geçen on yıla yakın süre içinde farkı artırdı.

OECD’nin “Bilim, Teknoloji ve Endüstri Skorbord’u 2015” başlıklı raporu yayınlandı. Rapora göre iş aleminde araştırmacıların payı geçtiğimiz on yıl boyunca başta Macaristan ve Türkiye olmak üzere ülkelerin büyük bölümünde yükseldi.

Raporda yer alan bilgilere göre Türkiye istihdam edilen her bin kişi içindeki “araştırmacı” sayısında Çin’i geçti. İstihdam edilen her bin kişi içinde, farklı bir kategori ola-

rak gösterilen “diğer ar-ge personeli” sayısı açısından Çin ile başa baş konumda.

Türkiye’nin “araştırmacı” açısından geçtiği diğer OECD ülkeleri Güney Afrika, Meksika ve son sıradaki Şili.

Türkiye 2003 yılında da Çin’den önde, bin istihdam içinde “araştırmacı” sayısı 2 idi. Geçen sürede sayı 4’e çıktı. Çin ise yine 2 seviyelerinde.

İstihdam edilen her bin kişi içindeki “araştırmacı” sayısı

itibarıyla OECD’de ilk sırada İsrail var. En üstteki İsrail’de bin istihdam başına “araştırmacı” sayısı 17’lerde. İsrail’i yaklaşık rakamlarla Finlandiya, Danimarka, İzlanda gibi kuzey Avrupa ülkeleri izliyor.

Rapora göre üniversite mezunları arasında doğal bilimler ve mühendislik mezunlarının payı on yılda azaldı. 2002’de Türkiye’de oran yüzde 23 dolaylarında iken 2012’de 18’e indi. Türkiye buna rağmen 2012 itibarıyla söz konusu alanlarda mezun oranlarında Norveç, Polonya, Şili, ABD, Hollanda ve Brezilya’ya göre daha iyi durumda.

En büyük azalış Kore, Lüksemburg ve Slovak Cumhuriyeti’nde görüldü. Kimyada Nobel ödülünü Prof. Dr. Aziz Sancar’ın alması ardından yeniden gündeme gelen doğal bilimlerdeki bu düşüş eğilimi OECD genelinde yaygın bulunuyor. Düşüş doğal bilimler ve mühendislikte zaten yetersiz bulunan ülkeleri daha olumsuz etkiliyor.

Türkiye’de kadınların doğal bilimler ve mühendislik diploması alanlar içindeki oranı yüzde 43. Oran OECD orta-

laması olan yüzde 34’den yüksek.

Rapora göre üniversite ve kamu araştırma kurumlarıyla ilişki, büyük firmalara bilgi transferi için önemli bir kaynak oluşturuyor. Birçok ülkede bu tip firmalar böylesi işbirliklerine genellikle KOBİ’lere oranla iki ya da üç kat daha fazla giriyor. KOBİ’lerin ise bu tip işbirliğine girişi Slovenya, Finlandiya ve Fransa’da daha fazla görülüyor. Türkiye, İtalya, Brezilya ve Şili’de inovatif firmalarla yüksek eğitim ve kamu araştırma kuruluşları arasında işbirliği durumu çok daha düşük.

Son birkaç yılda Brezilya, Kanada ve Hollanda gibi ülkelerde inovasyon için kamu desteği alan inovasyon açısından etkin firmaların oranı, İtalya ve Türkiye’dekinin aksine arttı.

E-ticaret girişimlerin piyasaya ulaşmalarını ve maliyetten tasarruflarını artırmak suretiyle işlerin yürütülmesine yardımcı oluyor. 2014 yılında OECD ülkelerinde firmaların yüzde 21’i e-ticaret üzerinden satış yaptı. Bu 2009’a göre yüzde 2 artışı gösteriyor. Ülkeler ara-

sında önemli farklar var. Yeni Zelanda’da girişimlerin yaklaşık yarısının e-ticaret üzerinden satış yaptığı belirtilirken diğer uçtaki İtalya, Letonya, Meksika ve Türkiye’de 10 firmadan birinden azının e-ticaret aracılığıyla satış yaptığı bildirildi.

Türkiye, Brezilya, İsveç ve Yeni Zelanda, yeni bir girişime başlamış şirketlerin kuruluşlarında (start-ups) görece yüksek net istihdam sağlıyor. Bu ekonomilerde her yıl, var olan 100 istihdam için yeni firma başlangıçları izleyen üç yıl içinde beş ila yedi yeni istihdam ekliyor. Raporda, “Start-up oranları Türkiye, İsveç, İspanya ve Yeni Zelanda’da yüksek (her 1000 çalışana 20’den fazla başlangıç ile) ve Belçika, Finlandiya ve Norveç’te önemli ölçüde düşük” denildi.

OECD ülkelerinin uzmanlıklarına örnek verilirken Norveç’in “sivil mühendislik”te, Türkiye’nin termal malzemeler ve diğer tüketici ürünlerinde, Hollanda’nın da gıda kimyasındaki uzmanlıklarından bahsedildi.

2014’te kuzey Avrupa ülke-

lerinde erişkin nüfusunu yüzde 95’inden fazlası internet erişimine sahip, diğer uç grupta bulunan Türkiye’de ise sadece bu gruptakilerin yarısından biraz fazlası, Meksika’da ise yarısından azı internete erişim sağlıyor. Yine kuzey Avrupa ülkelerinde bireylerin yüzde 87’sinden fazlası internete her gün erişim sağlarken diğer uç gruptaki Türkiye’de oran yüzde 35, Meksika’da ise yüzde 21.

Kuzey Avrupa’da 65-74 arası kişilerin yüzde 80’inden fazlası internet kullandı, oran diğer uç gruptaki Meksika ve Türkiye’de yüzde 10 oldu. OECD’de kadınlar arasında internet kullanım oranı yüzde 80 oldu. Kadın-erkek toplama-

mında erişim oranı yüzde 82 idi. Raporda “Bu farklılık kadınlar arasında internet kullanım oranının genel ortalamadan yüzde 9 daha düşük olduğu Türkiye’de daha belirgin” denildi.

Buna karşın Rusya’da kadınlar arasında internet kullanımı, kadın-erkek ortalamasından yüzde 5 daha yüksek. Genelde genç kadınlar yüzde 96, daha ileri yaşlardakiler ise yüzde 57 oranında internet kullanıyorlar.

İnterneti kullanma alanları arasında fark da bulunuyor. Kuzey ülkelerinde sekiz, Kore, İtalya ve Türkiye’de ise beş internet ana alanı daha çok kullanılıyor.

Kamu yetkilileriyle etkileşim için internet kullanan kişilerin genel payı son yıllarda arttı. Ancak OECD bünyesinde büyük dağınıklık gösteriyor. İzlanda’da e-devlet diye özetlenebilecek kullanım yüzde 85, Şili, İtalya, Polonya ve Türkiye’de ise yüzde 30’dan az.

Bu alanda yine kuzey Avrupa ülkeleri önder. Türkiye e-devlette, oranı düşük olmasına karşın Polonya, İtalya, Şili, Rusya ve Kolombiya gibi ülkelerden daha iyi. Türkiye’de kamu yetkilileriyle etkileşimde internetten yararlanan bireylerin oranı yüzde 28 dolayında.

Gıdanın yarısı israf ediliyor

Dünyada üretilen gıdanın üçte biri sofralara bile gelmeden çöpe gidiyor. Buna karşın 2,1 milyar insan açlık ve yoksulluk sınırının altında yaşıyor.

Dünya nüfusu hızla artarken; 2,1 milyar insan açlık ve yoksulluk sınırının altında yaşıyor. Buna rağmen dünyada üretilen gıdanın üçte biri sofralara bile gelmeden çöpe gidiyor. Nüfusun sağlıklı bir şekilde beslenmesini sağlama ve kaynakları verimli kullanarak israfı önleme noktasında ambalajlar önemli bir rol üstleniyor. Gıda ambalajları sayesinde; Türkiye’de her yıl israf edilen 1,5 milyar liralık ek-

meği, 16 milyar liralık yaş sebze ve meyveyi çöpten kurtarmak mümkün.

Gıda israfının ulaştığı boyut, Avrupa’nın da gündeminde. Avrupa Birliği’nde 79 milyon insan fakirlik sınırının altında yaşıyor, 16 milyonu ise yardım kuruluşlarının gıda yardımı ile hayatını devam ettiriyor. Avrupa’daki evlerde, süpermarketlerde, restaurant ve tedarik zinciri içinde tüketilebilir gıdanın yüzde 50’si israf ediliyor. Avrupa Parlamentosu,

bu sorunla başa çıkmak için 2025 yılına kadar gıda israfını yarı yarıya azaltma hedefi koydu.

Avrupalı plastik üreticilerinin milyonlarca ton gıdanın korunması ve ihtiyaç sahiplerine ulaşmasını hedeflediği projenin çok önemli bir misyon üstlendiğini belirten EUPC İcra Kurulu Üyesi Yavuz Eroğlu, “Gıda israfı konusunda ne yazık ki ülkemizdeki tablo Avrupa’dakinden farklı değil. Son verilere göre Türkiye’de

OECD:

Türkiye enerji kaynaklı seragazını en fazla artıran ülke

Türkiye OECD coğrafyasında 22 yılda enerji sektörü kaynaklı seragazı salınımı en fazla artıran ülke oldu. Türkiye’de enerji arzı 1990 yılından 2012 yılına kadar yüzde 120 artış gösterdi.

Türkiye OECD coğrafyasında 22 yılda enerji sektörü kaynaklı seragazı salınımı en fazla artıran ülke oldu. GSYH birimi başına seragazı salınımı azaltma çabasında sonuncu olan Türkiye’nin bu durumu ekonomisinin hızlı büyümesinden kaynaklandı. OECD, “Türkiye’nin kişi başına seragazı emisyonu görece düşük, ancak toplam salınım hızla artıyor” bilgisi verirken teşkilatta orman alanlarını en

fazla artıran 7. ülke de Türkiye oldu.

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD)’nin “İklim Değişikliğinin Azaltılması – Politikalar ve İlerleme” başlıklı raporu yayınlandı. Raporda ülkelerin farklı düzeylerdeki enerji talebini birçok faktörün etkilediği belirtildi. Bunlar arasında ekonomik büyüme, iklim, nüfus yoğunluğu, enerji sektörleriyle iletim ve dağıtım sistemlerinin verimliliği sayıldı.

Raporda, “Şili, Çin, Hindistan ve Türkiye gibi hızla büyüyen ekonomilerde enerji arzı daha hızlı artıyor” denildi.

Buna göre 1990-2012 arasında enerji arzının en fazla arttığı dördüncü OECD ülkesi yüzde 120 dolayındaki artışla Türkiye. OECD’de enerji arzının en fazla arttığı Kore’yi (yüzde 180) İzlanda (yüzde 165) ve Şili izledi. Teşkilat dışında Çin’de 22 yılda enerji arzı yüzde 240 artışla ilk sırada yer aldı.

Raporda enerjinin verimli kullanımındaki artışın, özellikle büyük seragazi azaltma potansiyeli bulunan yükselen ekonomilerde kritik önem taşıdığı belirtildi.

2020 yılı için sera gazı salınımının düşürülmesi taahhütleriyle ilgili bölümde “2009 ve 2010’da BM İklim Değişikliği Hakkında Çerçeve Sözleşmesi tarafları düşürme taahhütlerini sunmak üzere davet edildi. Bu raporda ele alınan ülkeler, Türkiye hariç Sözleşme altındaki azaltma taahhütlerini yaptı” denildi. Raporda Türkiye hakkında şu bilgi verildi:

“Türkiye’nin sera gazı salınımındaki yıllık değişim 1990-2012 arasında yüzde 9.1’den yüzde (-) 1.9’a değin farklı rakamlarda gerçekleşti. Türkiye’nin kişi başına sera gazı emisyonu görece düşük, ancak

toplam salınım hızla artıyor. Enerji sektörü kaynaklı salınım (güç üretimi ve taşıma sektörü dâhil) 1990-2012 arası ülkeyi, ulusal emisyonların en hızlı arttığı kaynak yaparak yüzde 132 arttı. Petrol, kömür ve doğal gaz, toplam birincil enerji arzının yaklaşık yüzde 90’ını oluşturuyor.”

OECD coğrafyasında 1990-2012 arası 22 yıllık dönemde, GSYH birimi başına seragazi salınımını azaltma çabasında sonuncu olan Türkiye bu durumla, ekonominin hızlı büyümesi sonucu karşılaştı. OECD ortak ülkelerinden Rusya da Sovyetler Birliği’nin çöküşünden sonra üretimde meydana gelen azalmadan dolayı, GSYH birimi başına sera gazını azaltma eğiliminde ilk sırada geldi. Diğer eski sosyalist ülkeler de ekonomilerin çöküşü nedeniyle sera gazı

salınımını büyük oranda düşürürken Lüksemburg, İngiltere, İsveç, Danimarka, Almanya gibi kuzey Avrupa ülkeleri, bilinçli çabalarla atmosferi kirletmeyi azalttı.

Tarımda sera gazı salınımının azalma eğilimi bulunduğu hatırlatılan raporda, “Bununla birlikte ABD, Kanada, Yeni Zelanda ve Türkiye dahil incelenen bazı ülkelerdeki tarım kaynaklı mutlak sera gazı miktarı salınımı yükselmeye devam ediyor” denildi.

1990-2010 arası yirmi yıllık dönemde orman alanını artırmada Türkiye 43 OECD ve ortak ülke arasında 7’nci oldu. İlk sıradaki İrlanda orman alanlarını yüzde 60, Çin ve İspanya yüzde 31, Danimarka yüzde 21, İtalya yüzde 20, Yunanistan yüzde 19, Türkiye yüzde 18 artırdı.

Avro Bölgesi umut vermeye başladı

Avro Bölgesi'nde kamu borcu/GSYH oranı, ikinci çeyrekte yüzde 92,2'ye, Avrupa Birliği'nde ise yüzde 87,8'e geriledi. Avro Bölgesi'nde ve AB'de kamu açığı/GSYH oranı, 2014 yılında 2013 yılına kıyasla azalırken, kamu borcu/GSYH oranı arttı.

Avro Bölgesi'nde kamu borcunun gayrisafi yurt içi hasılaya (GSYH) oranı, bu yılın ikinci çeyreğinde yüzde 92,2'ye, Avrupa Birliği'nde (AB) ise yüzde 87,8'e geriledi.

Avrupa İstatistik Ofisi'nin (Eurostat) açıkladığı verilere göre, 19 üyeli Avro Bölgesi'nin kamu borcunun GSYH'ya oranı, bu yılın ilk çeyreğinde yüzde 92,7 iken, yılın ikinci çeyreğinde yüzde 92,2'ye indi. AB'de ise kamu borcu/GSYH

oranı aynı dönemde yüzde 88,1'den yüzde 87,8'e geriledi.

Avro Bölgesi'nde kamu borcu/GSYH oranı, bu yılın ikinci çeyreğinde 2014 yılının aynı dönemine kıyasla 92,7'den yüzde 92,2'ye düşerken, AB'de ise söz konusu oran aynı dönemde yüzde 87,3'ten yüzde 87,8'e çıktı.

Bu yılın ikinci çeyrek sonu itibarıyla borç senetleri Avro Bölgesi'nde genel kamu borcunun yüzde 79,4'ünü, AB'de ise yüzde 81,1'lik kısmını

oluşturdu. Krediler, tek para birliğinde kamu borcunun yüzde 17,6'sına, nakit ve mevduatlar ise yüzde 3'üne tekabül etti. AB'de ise krediler kamu borcunun yüzde 14,8'ini, nakit ve mevduatlar da yüzde 4,1'ini oluşturdu.

Üye ülkeler arasında bu yılın ikinci çeyreğinde en fazla kamu borcu/GSYH oranına sahip ülke yüzde 167,8 ile Yunanistan oldu. Yunanistan'ı yüzde 136 ile İtalya ve yüzde 128,7 ile Portekiz izledi.

Söz konusu dönemde en az kamu borcu/GSYH oranına sahip ülke ise yüzde 9,9 ile Estonya oldu. Estonya'nın ardından yüzde 21,9 ile Lüksemburg ve yüzde 28,3 ile Bulgaristan geldi.

Bu yılın ilk çeyreğine göre ikinci çeyrekte 18 ülkenin kamu borcu/GSYH oranında azalış, 10 ülkenin kamu borcu/GSYH oranında ise artış görüldü. Söz konusu oranda en fazla azalış 2,6 puanla İrlanda'da oldu. Bu ülkeyi 2,2 puanlık azalışla Hollanda ve 2 puanlık azalışla da Hırvatistan takip etti.

Aynı dönemde en fazla artış ise 2,9 puanla Güney Kıbrıs Rum Kesimi'nde gerçekleşirken, bu ülkeyi 2 puanlık artışla Finlandiya ve Macaristan izledi.

Bu yılın ikinci çeyreği ile 2014 yılının ikinci çeyreği incelendiğinde yıllık bazda 15 ülkenin kamu borcunun GSYH'ya oranı azaldı, 12 ülkenin arttı. Güney Kıbrıs Rum Kesimi'nin kamu borcunun GSYH'ya oranı ise değişmedi.

Yıllık bazda en fazla azalış

12,5 puanla İrlanda'da ölçülürken, Avrupa'nın sorunlu ülkelerinden Yunanistan'ın kamu borcunun GSYH'ya oranı yıllık bazda 9,7 puan azaldı. Söz konusu dönemde, kamu borcunun GSYH'ya oranı en fazla artan ülke ise 8,1 puanla Bulgaristan olarak belirlendi. Avro Bölgesi'nde kamu açığının gayrisafi yurtiçi hasılaya (GSYH) oranı, 2014 yılında yüzde 2,6'ya, Avrupa Birliği'nde (AB) ise yüzde 3'e geriledi.

Avrupa İstatistik Ofisi'nin (Eurostat) açıkladığı ikinci bildirim verilerine göre, 19 üyeli Avro Bölgesi'nde kamu açığının GSYH'ye oranı, 2013 yılında yüzde 3 iken, 2014 yılında yüzde 2,6'ya geriledi. 28 üyeli AB'de de kamu açığı/GSYH oranı aynı dönemde yüzde 3,3'ten yüzde 3'e düştü.

Avro Bölgesi'nde kamu borcunun GSYH'ye oranı ise 2013 yılında yüzde 91,1 iken, 2014 yılında yüzde 92,1'e yükseldi. Söz konusu oran, aynı dönemde AB'de de yüzde 85,5'ten yüzde 86,8'e çıktı.

Geçen yıl, Danimarka yüzde

1,5, Lüksemburg yüzde 1,4, Estonya yüzde 0,7 ve Almanya yüzde 0,3 kamu fazlası verdi.

Kamu açığı/GSYH oranı en düşük ülkeler ise sırasıyla yüzde 0,7 ile Litvanya, yüzde 1,4'le Romanya, yüzde 1,5'le Letonya, yüzde 1,7 ile İsveç ve yüzde 1,9'la da Çek Cumhuriyeti oldu.

Bölge'de GSYH'sinin yüzde 3'üne eşit ya da daha fazla kamu açığına sahip 14 ülke belirlendi. Güney Kıbrıs Rum Kesimi 2014 yılında yüzde 8,9 ile kamu açığı/GSYH oranının en yüksek olduğu ülke oldu. Bunu yüzde 7,2 ile Portekiz, yüzde 5,9'la İspanya, yüzde 5,8'le Bulgaristan ve yüzde 5,7 ile İngiltere izledi. Ardından, yüzde 5,6 ile Hırvatistan, yüzde 5'le Slovenya, yüzde 3,9'la İrlanda ve Fransa, yüzde 3,6 ile Yunanistan, yüzde 3,3'le Polonya ve Finlandiya, yüzde 3,1'le Belçika ve yüzde 3'le de İtalya sıralandı.

2014 yılı sonunda, kamu borcunun GSYH'ye oranı en düşük olan ülke yüzde 10,4'le Estonya olarak kaydedildi. Bu ülkeyi, yüzde 23'le Lüksemburg, yüzde 27 ile Bulgaristan,

yüzde 39,9'la Romanya, yüzde 40,6 ile Letonya ve yüzde 40,7 ile de Litvanya takip etti.

Yunanistan 2014 yılında yüzde 178,6 ile kamu borcu/GSYH oranının en yüksek olduğu ülke oldu. Yunanistan'ın ardından yüzde 132,3'le İtalya, yüzde 130,2 ile Portekiz, yüzde 108,2 ile Güney Kıbrıs Rum Kesimi, yüzde 107,5'le İrlanda ve yüzde 106,7 ile de Belçika sıralandı.

2014 yılında, Avro Bölgesi'nde kamu harcamalarının GSYH'ye oranı yüzde 49,4 ve kamu gelirlerinin GSYH'ye oranı ise yüzde 46,8 olarak belirlendi. AB'de ise kamu harcamalarının GSYH'ye oranı yüzde 48,2, kamu gelirlerinin GSYH'ye oranı da yüzde 45,2 olarak kaydedildi. Her iki bölgede de kamu harcamaları 2013-2014 yılları arasında azalırken, devlet geliri Avro Bölgesi'nde arttı, AB'de ise azaldı.

Avrupa İstatistik Ofisi'nin (Eurostat) açıkladığı öncü verilerine göre, 19 üyeli Avro Bölgesi'nde ağustos ayı dış ticaret fazlası 11,2 milyar avro seviyesinde gerçekleşti. Geçen yıl-

ın ağustos ayında ise Avro Bölgesi 7,4 milyar avro dış ticaret fazlası vermişti.

Avro Bölgesi'nde ağustosta geçen yılın aynı ayına kıyasla ihracat yüzde 6 artarak 148,3 milyar avroya, ithalat ise yüzde 3'lük artışla 137,1 milyar avroya ulaştı.

Ağustos ayında Avro Bölgesi içi ticaret ise geçen yılın aynı ayına göre yüzde 2 artarak 114,7 milyar avroya çıktı.

Ocak-ağustos aylarını kapsayan dönemde ise para birliğinin ihracatı önceki yılın aynı dönemine oranla yüzde 6 artarak 1 trilyon 346 milyar avroya, ithalatı da yüzde 3 artarak 1 trilyon 189 milyar avroya yükseldi. Söz konusu dönemde Avro Bölgesi'nde dış ticaret fazlası 156,9 milyar avro seviyesinde ölçüldü.

Avrupa Birliği'nin (AB) ihracatı ise ağustosta geçen yılın aynı ayına kıyasla yüzde 7 artarak 131,8 milyar avroya ulaştı. Söz konusu dönemde AB'nin ithalatı da yüzde 1'lik artışla 134,1 milyar avro oldu. AB'nin dış ticaret açığı geçen yılın ağustos ayında 10 milyar avro iken bu yılın ağustos

ayında 2,3 milyar avroya geriledi.

Bu yılın ocak-ağustos döneminde AB'nin ihracatı, önceki yılın aynı dönemine oranla yüzde 7'lik artışla 1 trilyon 182,5 milyar avroya, ithalat da yüzde 3'lük artışla 1 trilyon 149,8 milyar avroya yükseldi.

Bu yılın 8 aylık döneminde geçen yılın aynı dönemine göre AB'nin ihracatını en fazla artırdığı ülkeler yüzde 23'le ABD, yüzde 16'yla Kuzey Kore ve yüzde 14 ile Hindistan şeklinde sıralandı.

AB'nin aynı dönemde ithalatını en fazla artırdığı ülkeler ise yüzde 21'le ABD, yüzde 18'le Çin ve yüzde 12 ile Türkiye oldu.

Birliğin söz konusu dönemde Türkiye'ye ihracatının yüzde 11 ve Türkiye'den ithalatının yüzde 12 artması dikkati çekti.

AB'nin bu dönemde Rusya'yla dış ticareti ise önemli oranda daraldı. Birliğin Rusya'ya ihracatı yüzde 31, Rusya'dan ithalatı yüzde 26 azaldı.

Küresel ekonominin yön levhası

Fed'in faiz kararı

ABD Mali Araştırmalar Ofisi, Fed'in faiz artışını piyasalar için riskli buldu. Piyasa reaksiyonları fiyatların hala destekleyici politikalara dayandığına işaret ediyor. Mevcut varlık fiyat aralıklarının, faiz artışıyla korunup korunamayacağı belirsizliğini koruyor.

ABD Mali Araştırmalar Ofisi (OFR), ABD Merkez Bankası'nın (Fed) faiz artışına başlamasının küresel finansal piyasalar için risk oluşturduğuna işaret etti.

Bağımsız araştırmalar yapmakla yükümlü federal kuruluş, dünya piyasalarını değerlendirdiği aylık raporun ekim sayısını bugün yayımladı. Hisse senetleri, şirket tahvilleri ve gelişen ülke para birimleri gibi riskli finansal varlıkların, ekimde "ralli yaparak" önceki

aylardaki kayıpların bir kısmını geri aldığı belirtilen raporda, bunda ABD ekonomisindeki zayıflamayla ötelenen faiz artış beklentilerinin önemli rol oynadığı kaydedildi.

"Rallinin katalizörü, Fed'in parasal sıkılaştırmaya başlamasına yönelik beklentileri erteleyen zayıf ABD iş gücü piyasası verileri olarak görünüyor. Olağanüstü derecede destekleyici para politikaları, riskli varlıkları küresel krizden bu yana destekledi. Bu ayki piyasa reaksiyonları da fiyat-

ların hala destekleyici politikalara dayandığına işaret etti. ABD'deki mevcut varlık fiyat aralıklarının Fed'in aralık ile haziran arasında başlaması beklenen faiz artışıyla korunup korunamayacağı belirsizliğini koruyor" ifadelerine yer verilen rapordaki analizler, "Fed'in faiz artışının finansal piyasaların istikrarı için risk teşkil ettiği" şeklinde değerlendirildi. OFR'nin raporunda, ayrıca gelişen ülkelerin para birimlerine ilişkin tespitlerde de bulunuldu.

Çin'in para birimi yuanın ve varlık piyasalarının ağustos ayındaki devalüasyonu takip eden dalgalanmaları geride bırakıp, istikrar kazandığına değinilen raporda, diğer gelişen ülkelerin para birimlerinin de ekim başından bu yana yüzde 5 ila yüzde 8 arasında

yükseldiği belirtildi. Buna karşın, gelişmekte olan ülkelerin ekonomik temellerinin zayıflığını sürdürdüğüne dikkati çeken OFR, Uluslararası Para Fonu'nun (IMF) bu ülke grubuna ilişkin büyüme beklentilerini aşağı yönlü revize ettiğini vurguladı. IMF, ekim

başında yayımladığı Dünya Ekonomik Görünüm Raporu'nda gelişmekte olan ülkelere yönelik 2015 ve 2016 yılı büyüme beklentilerini sırasıyla yüzde 4,2'den yüzde 4'e ve yüzde 4,7'den yüzde 4,5'e indirmişti.

Dünya Ekonomisi

Avro Bölgesi'nde negatif enflasyon

Avro Bölgesi'nde enflasyon eylül ayında aylık yüzde 0,2 artarken, yıllıkta yüzde 0,1 geriledi. Enflasyon, ECB'nin fiyat istikrarını sağlamak için hedeflediği "yüzde 2'ye yakın seviyenin" oldukça altında kaldı.

Avro Bölgesi'nde enflasyon eylül ayında aylık bazda yüzde 0,2 oranında artarken, yıllık bazda yüzde 0,1 azaldı. Avrupa İstatistik Ofisi'nin (Eurostat) açıkladığı nihai verilere göre, 19 üyeli Avro Bölgesi'nde enflasyon eylül ayında bir önceki aya kıyasla yüzde 0,2 yükseldi. Enflasyon yıllık bazda ise yüzde 0,1 geriledi. Bölgede yıllık enflasyon geçen yılın eylül ayında yüzde 0,3 seviyesindeydi.

Piyasa beklentisi Avro Bölgesi'nde enflasyonun aylık

yüzde 0,2 artması, yıllık ise yüzde 0,1 azalması yönündeydi. Böylece, enflasyon aylık ve yıllık beklentiler paralelinde gerçekleşirken, nihai veri daha önce açıklanan öncü verileri teyit etti.

28 üyeli Avrupa Birliği'nde (AB) ise enflasyon eylül ayında bir önceki aya göre yüzde 0,1 arttı, yıllık bazda ise yüzde 0,1 geriledi. AB'de yıllık enflasyon geçen yılın eylül ayında ise yüzde 0,4 olarak ölçülmüştü.

Bu yılın eylül ayında, AB'de

17 ülkede negatif yıllık enflasyon oranı belirlendi. Negatif yıllık enflasyon sıralamasında, en düşük oran 1,9 ile Güney Kıbrıs Rum Kesimi'nde ölçüldü. Bunu yüzde 1,5'le Romanya ve yüzde 1,1'le İspanya izledi. AB'de en yüksek yıllık enflasyon oranına sahip ülkeler ise 1,6 ile Malta ve 0,9 ile de Belçika, Portekiz ve İsveç oldu.

AB'de ağustos ayına kıyasla eylül ayında yıllık enflasyon 18 ülkede azalırken, 4 ülkede değişmezken 6 ülkede artış gösterdi.

Avro Bölgesi enflasyonunun ana bileşenlerine bakıldığında, en büyük yukarı yönlü etkiler restoran ve kafeler, sebze ve tütünden kaynaklanırken, taşıt yakıtı, ısınmada kullanılan yakıt ve süt, peynir, yumurta enflasyona en büyük aşağı yönlü etkiyi yaptı.

Avro Bölgesi'nde eylül ayında gıda ve enerji hariç enflasyon ise yıllık yüzde 0,9'luk artış beklentisine karşın yüzde 0,8 yükseldi.

Öte yandan, açıklanan enflasyon rakamları Avrupa Merkez Bankası'nın (ECB) fiyat istikrarını sağlamak için hedeflediği "yüzde 2'ye yakın seviyenin" oldukça altında gerçekleşti.

ECB Başkanı Mario Draghi, Güney Kıbrıs Rum Kesimi'nde düzenlenen basın toplantısında devlet tahvili satın alımını da kapsayan aylık 60 milyar avroluk tahvil alım programına (parasal genişleme) 9 Mart'tan itibaren başlayacaklarını açıklamıştı.

Bu tarihte başlayan söz konusu program kapsamında banka, Avro Bölgesi'nde fiyat istikrarını sağlamayı ve talebi canlandırmayı hedefliyor ancak şu ana kadar enflasyonda beklenen toparlanmanın gerçek-

leşmemesi nedeniyle, Avro Bölgesi'nde enflasyon baskı altında kalmaya devam ederken, bankanın para politikası tedbirlerini artırabileceği tartışılıyor.

Ayrıca Draghi, eylül ayında Frankfurt'taki toplantıda petrol fiyatlarındaki düşüşün ve gelişen piyasalardaki yavaşlamanın enflasyon görünümünü daha da kötüleştirmediği durumunda bankanın parasal genişleme programını genişletmeye hazır olduğunu söylemişti.

Bankanın 22 Ekim'de Malta'da gerçekleştireceği basın toplantısında düşük enflasyona karşı yeni tedbirlerin ve parasal genişleme programına ilişkin yeni düzenlemelerin duyurulabileceği öngörülüyor.

Almanya'nın 2014 yılı için açıklanan ihracat rakamı 1 trilyon 133,5 milyar avrodan 1 trilyon 123,7 milyar avroya, ithalat rakamı da 916,6 milyar avrodan 910,1 milyar avroya düşürüldü.

Almanya Federal İstatistik Ofisinin (Destatis), 2014 yılı nihai dış ticaret rakamlarına ilişkin açıklamasında, ülkenin geçen yılki ihracatının daha önceki verilerden 9,8 milyar avro, ithalatının da 6,5 milyar

avro daha az gerçekleştiği belirtildi.

Açıklamada, nihai sonuçlara göre Almanya'nın geçen yıl 1 trilyon 123,7 milyar avroluk ihracat ve 910,1 milyar avroluk da ithalat yaptığı kaydedildi. Revizyon nedeniyle daha önce 217 milyar avro düzeyinde açıklanan ülkenin dış ticaret dengesinin de 214 milyar avroya gerilediği vurgulandı.

Açıklamada, ayrıca işletmeler tarafından bildirilen düzeltmeler nedeniyle önceki yılların ihracat ve ithalat verilerinin de revizyondan etkilendiği dile getirildi.

Fransa'da işsizlik oranında, küresel mali krizin başladığı 2007 yılından bu yana en yüksek düşüş geçen eylül ayında yaşandı.

İş ve İşçi Bulma Kurumundan alınan bilgilere göre, ağustos ayına oranla işsizlik oranı yüzde 0,7 geriledi. Eylülde, ağustosa göre resmi işsizlerin sayısı 23 bin 800 kişi azaldı. İşsizlerin sayısı 3 milyon 550 bin kişi olarak açıklandı. İşsizlik oranı ise mayıs ayından bu yana yüzde 0,1 geriledi.

Çalışma Bakanı Myriam El Khomri, yaptığı yazılı açıklamada, işsizlik oranının 2007 yılından bu yana ilk defa rekor

seviyede düşmesinde hükümetin ekonomi politikalarının etkili olduğunu bildirdi.

Fransız bakan, özellikle genç işsizlerin oranında son bir ay içinde yüzde 2,6 oranındaki düşüşün sevindirici olduğunu belirtti. Fransa İstatistik Dairesinin (INSEE) verilerine göre, ülkede işsizlik oranı yaklaşık yüzde 10 seviyesinde seyrediyor.

Fransa'da ekonomik büyümenin sağlanamaması ve ülkede artan işsizlik oranı ile AB Komisyonu'nun da tepkisini çeken bütçe açıkları, Sosyalist Parti Hükümeti'nin en fazla sorun yaşadığı konuların başında geliyor.

Fransa'nın bütçe açıklarının GSYH'ye oranının yüzde 3'ü geçmesi, AB Komisyonu ile

Paris arasında ciddi sorunlar yaratıyor.

İngiltere'de bütçe açığı eylül ayı verilerine göre son 8 yılın en düşük seviyesine geriledi.

İngiltere Ulusal İstatistik Ofisi'nin (ONS) açıklamasına göre, kamu bankaları hariç net borçlanma eylül ayında 9,4 milyar sterlin ile geçtiğimiz yılın aynı ayına oranla 1,6 milyar sterlin daha düşük seviyede gerçekleşti. İngiltere'de bu yılın ilk 6 ayındaki borçlanma seviyesi geçtiğimiz yılın aynı dönemine kıyasla 7,5 milyar sterlin azaldı.

Eylül ayında vergi gelirlerindeki artış bütçe açığının azalmasında etkili oldu. Eylül ayında gelir verisi girdisi yüzde 4,1 oranında artarak toplam 11,4 milyar sterline yükselir-

ken, kurum vergileri girdisi ise yüzde 12,7 oranında artarak 2,5 milyar sterline yükseldi. Her iki kalemdede eylül ayında vergi girdilerinde 1997 yılından bu yana aylık bazda en yüksek artış yaşandı.

Çin Ulusal İstatistik İdaresi'nin açıklamasında, ülkenin gayri safi yurt içi hasılasının (GSYH) yılın üçüncü çeyreğinde yüzde 6,9'luk büyümeyele 48,78 trilyon yuana (yaklaşık 7,68 trilyon ABD doları) ulaştığı belirtildi.

Çin'de ekonomi ikinci çeyrekte yüzde 7,0'lik büyüme kaydetmişti. Bu arada ülke ekonomisindeki büyümenin, 2009'un birinci çeyreğinden bu yana ilk kez yüzde 7'nin altına düştüğü ifade edildi.

Yİ-ÜFE: -0,20, TÜFE: 1,55

Ekim ayında Yurtiçi Üretici Fiyatları Endeksinde bir önceki aya göre yüzde 0,20 düşüş, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 7,59, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 5,74 ve oniki aylık ortalamalara göre yüzde 5,58 artış gerçekleşti. Sanayinin dört sektörünün bir önceki aya göre değişimleri; madencilik ve taşocakçılığı sektöründe yüzde 1,23 artış, imalat sanayi sektöründe yüzde 0,37 düşüş, elektrik ve gaz sektöründe yüzde 0,83 artış ve su sektöründe yüzde 0,70 artış olarak gerçekleşti. Ana sanayi grupları sınıflamasına göre 2015 yılı Ekim ayında en yüksek aylık düşüş ara mallarında ve yıllık düşüş enerji mallarında gerçekleşti.

Ekim ayında Tüketici Fiyatları Genel Endeksi bir önceki aya göre yüzde 1,55, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 7,86, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 7,58 ve oniki aylık ortalamalara göre yüzde 7,69 artış gerçekleşti. Aylık en yüksek artış 11,43 ile giyim ve ayakkabı grubunda, düşüş ise 0,01 ile alkollü içecekler ve tütünde yaşandı. Yıllık en yüksek artış ise yüzde 13,77 ile lokanta ve oteller grubunda gerçekleşti. Endeksteeki 426 maddeden; 50 maddenin ortalama fiyatlarında değişim olmazken, 296 maddenin ortalama fiyatlarında artış, 80 maddenin ortalama fiyatlarında ise düşüş gerçekleşti.

Yİ-ÜFE	EKİM 2015 (2003=100)	EKİM 2014 (2003=100)
Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	-0,20	0,92
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	7,59	8,22
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	5,74	10,10
12 aylık ortalamalara göre değişim oranı(%)	5,58	10,11

TÜFE	EKİM 2015 (2003=100)	EKİM 2014 (2003=100)
Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	1,55	1,90
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	7,86	8,45
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	7,58	8,96
12 aylık ortalamalara göre değişim oranı(%)	7,69	8,65

		2015										2014	
		Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
Yİ-ÜFE	Bir önceki aya göre değişim	0,33	1,20	1,05	1,43	1,11	0,25	-0,32	0,98	1,53	-0,20	-0,97	-0,76
	Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim	0,33	1,53	2,60	4,06	5,22	5,49	5,15	6,19	7,81	7,59	7,18	6,36
TÜFE	Bir önceki aya göre değişim	1,10	0,71	1,19	1,63	0,56	-0,51	0,09	0,40	0,89	1,55	0,18	-0,44
	Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim	7,10	1,82	3,03	4,71	5,30	4,76	4,85	5,27	6,21	7,86	8,65	8,17

Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri

Bütçe Gelirleri Kümülatif Gerçekleşmeleri	Ocak - Eylül (Milyon TL)			2015 Yılı Bütçe Hedefi
	2014	2015	Artış (yüzde)	
Genel Bütçe Gelirleri	301.497	340.427	12.9	440.998
Vergi Gelirleri	258.651	298.269	15.3	389.501
Gelir, Kar ve Ser. Kazanç Üzerinden Alınan Vergiler	77.296	86.428	11.8	118.459
Gelir Vergisi	53.180	61.941	16.4	82.345
Gelir Vergisi Tevkifatı	48.833	56.826	16.3	76.500
Kurumlar Vergisi	24.115	24.486	1.53	36.115
KVK Göre Alınan Geçici Vergi	23.560	23.899	1.01	35.200
Mülkiyet Üzerinden Alınan Vergiler	7.222	8.382	16.0	9.242
Motorlu Taşıtlar Vergisi	6.939	8.110	16.8	8.792
Dahilde Mal ve Hizmetlerden Alınan Vergiler	104.152	122.657	17.7	152.472
Dahilde Alınan KDV	29.253	34.453	17.7	44.199
Özel Tüketim Vergisi	65.351	77.410	18.4	93.991
Banka ve Sigorta Muameleleri Vergileri	5.537	6.682	20.6	8.742
Dış Ticaretten Alınan Vergiler	51.920	59.491	14.5	82.274
İthalde Alınan KDV	47.087	53.413	13.4	75.100
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	11.420	13.157	15.2	9.478
Harcamalar	325.435	367.651	12.9	472.943

Mevzuat Değişiklikleri

- 04.10.2015** - 2015/8112 İşsizlik Sigortası Fonu Gelirlerinin, 4447 Sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun 4 inci Maddesinin Yedinci Fıkrasında Belirtilen Amaçlar İçin Kullanılacak Oranının Artırılmasına İlişkin Karar
- 10.10.2015** - Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı Kapsamında Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımların Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2014/43)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2015/41)
- 11.10.2015** - 2015/8114 Orta Vadeli Program (2016-2018)'in Kabul Edilmesi Hakkında Karar
- Orta Vadeli Mali Plan (2016-2018)'in Kabulüne Dair 15/09/2015 Tarihli ve 2015/46 Sayılı Yüksek Planlama Kurulu Kararı
- 2016-2018 Dönemi Bütçe Çağrısı ve Eki Bütçe Hazırlama Rehberi
- 2016-2018 Dönemi Yatırım Programı Hazırlıkları ile İlgili Kalkınma Bakanlığı Genelgesi
- 13.10.2015** - 2015/8110 Tarım Sigortaları Havuzu Tarafından Üstlenilen Risklere Doğal Afet Sigortaları Kurumu Tarafından Reasürans Desteği Sağlanmasına İlişkin Karar
- 2015/8113 4458 Sayılı Gümrük Kanununun Bazı Maddelerinin Uygulanması Hakkında Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar
- 20.10.2015** - Teminatlı Menkul Kıymetler Tebliği (III-59.1)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (III-59.1b)
- 23.10.2015** - Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Tarafından Yapılacak Denetime İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Bankalarca Yıllık Faaliyet Raporunun Hazırlanmasına ve Yayınlanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Bankaların İç Sistemleri ve İçsel Sermaye Yeterliliği Değerlendirme Süreci Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Bankaların Muhasebe Uygulamalarına ve Belgelerin Saklanması İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Bankaların Özkaynaklarına İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelik
- Finansal Holding Şirketleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Bankalarca Kamuya Açıklanacak Finansal Tablolar ile Bunlara İlişkin Açıklama ve Dipnotlar Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
- Bankaların Konsolide Finansal Tablolarının Düzenlenmesine İlişkin Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
- Bankalarca Risk Yönetimine İlişkin Kamuya Yapılacak Açıklamalar Hakkında Tebliğ
- Kredi Riski Azaltım Tekniklerine İlişkin Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
- Kredi Riskine Esas Tutarın İçsel Derecelendirmeye Dayalı Yaklaşımlar ile Hesaplanmasına İlişkin Tebliğ
- Menkul Kıymetleştirmeye İlişkin Risk Ağırlıklı Tutarların Hesaplanması Hakkında Tebliğ
- Operasyonel Riske Esas Tutarın İleri Ölçüm Yaklaşımı ile Hesaplanmasına İlişkin Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
- Opsiyonlardan Kaynaklanan Piyasa Riski İçin Standart Metoda Göre Sermaye Yükümlülüğü Hesaplanmasına İlişkin Tebliğde Değişiklik Yapılması Hakkında Tebliğ
- Risk Ölçüm Modelleri ile Piyasa Riskinin Hesaplanmasına ve Risk Ölçüm Modellerinin Değerlendirilmesine İlişkin Tebliğ
- 24.10.2015** - Bazı Alacakların 6552 Sayılı Kanun Kapsamında Yeniden Yapılandırılmasına Dair Genel Tebliğ (Seri No: 3)
- 27.10.2015** - Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları ile Bu Toplantılarda Bulunacak Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Temsilcileri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

Vergi Takvimi

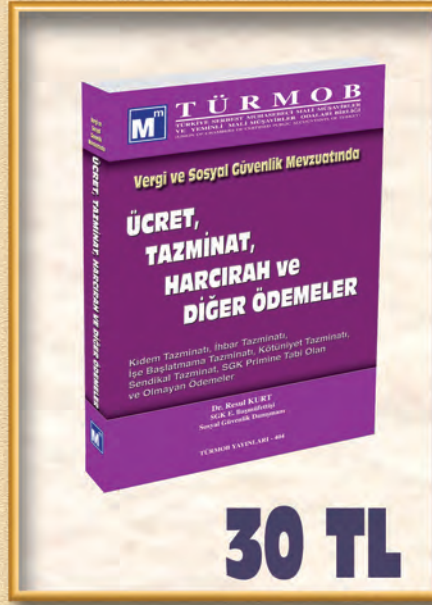
- 02.11.2015**
- 6552 Sayılı Kanununun 73. Maddesi Hükümü Uyarınca Ödenmesi Gereken 6. Taksit Ödemesi
  - Eylül 2015 Dönemine Ait Mal ve Hizmet Alımlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Ba)
  - Eylül 2015 Dönemine Ait Mal ve Hizmet Satışlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Bs)
  - Eylül 2015 Dönemine Ait Haberleşme Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- 10.11.2015**
- 16-31 Ekim 2015 Dönemine Ait Petrol ve Doğalgaz Ürünlerine İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
  - 16-31 Ekim 2015 Dönemine Ait Noterlerce Yapılan Makbuz Karşılığı Ödemelere Ait Beyannamenin Verilmesi ve Ödenmesi
- 16.11.2015**
- III. Geçici Vergi Dönemine (Temmuz-Ağustos-Eylül) Ait Gelir Geçici Vergisinin Beyanı
  - III. Geçici Vergi Dönemine (Temmuz-Ağustos-Eylül) Ait Kurum Geçici Vergisinin Beyanı
  - Ekim 2015 Dönemine Ait Kolalı Gazoz, Alkollü İçecekler ve Tütün Mamullerine İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
  - Ekim 2015 Dönemine Ait Dayanıklı Tüketim ve Diğer Mallara İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
  - Ekim 2015 Dönemine Ait Motorlu Taşıt Araçlarına İlişkin Özel Tüketim Vergisinin (Tescile Tabi Olmayanlar) Beyanı ve Ödemesi
  - Ekim 2015 Dönemine Ait Özel İletişim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
  - Ekim 2015 Dönemine Ait Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
  - Ekim 2015 Dönemine Ait Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu Kesintisi Bildirimi ve Ödemesi
- 17.11.2015**
- III. Geçici Vergi Dönemine (Temmuz-Ağustos-Eylül) Ait Gelir Geçici Vergisinin Ödemesi
  - III. Geçici Vergi Dönemine (Temmuz-Ağustos-Eylül) Ait Kurum Geçici Vergisinin Ödemesi
- 20.11.2015**
- Ekim 2015 Dönemine Ait 5602 Sayılı Kanunda Tanımlanan Şans Oyunlarıyla İlgili Veraset ve İntikal Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
  - Ekim 2015 Dönemine Ait Şans Oyunları Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
  - Ekim 2015 Dönemine Ait İlan ve Reklam Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
  - Ekim 2015 Dönemine Ait Müşterek Bahislere İlişkin Eğlence Vergisinin Beyanı ve Ödemesi ile Diğer Eğlence Vergilerine İlişkin Eğlence Vergisinin Ödemesi
  - Dönemine Ait Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
  - Ekim 2015 Dönemine Ait Yangın Sigortası Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- 23.11.2015**
- Ekim 2015 Dönemine Ait GVK 94. Madde ile KVK 15. ve 30. Maddelerine Göre Yapılan Tevkifatların Muhtasar Beyanname ile Beyanı
  - Ekim 2015 Dönemine Ait İstihkaktan Kesinti Suretiyle Tahsil Edilen Damga Vergisi ile Sürekli Mükellefiyeti Bulunanlar İçin Makbuz Karşılığı Ödenmesi Gereken Damga Vergisinin Beyanı
- 24.11.2015**
- Ekim 2015 Dönemine Ait Katma Değer Vergisinin Beyanı
  - 1-15 Kasım 2015 Dönemine ait Noterlerce Yapılan Makbuz Karşılığı Ödemelere Ait Beyannamenin Verilmesi ve Ödenmesi
- 25.11.2015**
- 1-15 Kasım 2015 Dönemine Ait Petrol ve Doğalgaz Ürünlerine İlişkin Özel Tüketim Vergisi Beyanı ve Ödemesi
- 26.11.2015**
- Ekim 2015 Dönemine Ait GVK 94. Madde ile KVK 15. ve 30. Maddelerine Göre Yapılan Tevkifatların Ödemesi
  - Ekim 2015 Dönemine Ait Katma Değer Vergisinin Ödemesi
  - Ekim 2015 Dönemine Ait İstihkaktan Kesinti Suretiyle Tahsil Edilen Damga Vergisi ile Sürekli Mükellefiyeti Bulunanlar İçin Makbuz Karşılığı Ödenmesi Gereken Damga Vergisinin Ödemesi
- 30.11.2015**
- Yıllık Gelir Vergisi Beyannamelerinde, Toplam Gelir İçindeki Zirai Kazançları %75 ve Daha Yüksek Oranda Olanlar İçin 1. Taksit Ödemesi
  - Veraset ve İntikal Vergisi 2. Taksit Ödemesi
  - 2015 Yılı Emlak Vergisi 2. Taksit Ödemesi
  - 2015 Yılı Çevre Temizlik Vergisinin 2. Taksit Ödemesi
  - Ekim 2015 Dönemine Ait Mal ve Hizmet Alımlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Ba)
  - Ekim 2015 Dönemine Ait Mal ve Hizmet Satışlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Bs)
  - Ekim 2015 Dönemine Ait Haberleşme Vergisinin Beyanı ve Ödemesi

Ekim 2015 Kronoloji

- 01 Ekim** Ankara'da Büyükşehir Belediyesi'ne ait bir otobüs durakta bekleyenlerin üzerinden geçti, 12 kişi hayatını kaybetti, 12 kişi yaralandı. Diyarbakır, Şırnak ve Mardin'de 5 asker şehit oldu.
- 02 Ekim** Poyrazköy davasında 85 sanığın tamamı 6 yıl sonra beraat etti.
- 03 Ekim** Gazeteciler, son günlerde basına yönelik baskı ve saldırıları protesto etmek için yürüyüş düzenledi.
- 04 Ekim** Evinin bulunduğu cadde ve Hürriyet binasında keşif yapan ve gazeteci Ahmet Hakan'a saldıran 7 kişiden 1'i tutaklandı 6'sı serbest bırakıldı.
- 05 Ekim** Esad'a destek veren Rus savaş uçakları Türk hava sahasını ihlal etti. Ayrıca bir M16-29'un füze sistemi de öneleme uçuşu yapan iki Türk F-16'sına kilitlendi.
- 06 Ekim** Sınırdaki devriye uçuşu yapan 8 Türk F-16'sı taciz edildi. Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan, Rusya'yı sert ifadelerle uyardı.
- 07 Ekim** 2015 Nobel Kimya ödülü'nü Türk bilim insanı Prof. Dr. Aziz Sancar, Tomas Lindahl ve Paul Modrich aldı.
- 08 Ekim** İsveç Akdemesi 2015 Nobel Edebiyat Ödülü'nü Belarus'tan araştırmacı gazeteci ve yazar Svetlanu Aleksiyeviç'e verdi. Aleksiyeviç, Nobel alan 13. kadın oldu.
- 09 Ekim** Arap Baharı'nın başladığı Tunus'ta çoğulcu demokrasinin oluşmasına katkıları nedeniyle Tunus Ulusal Diyalog Dörtlüsü bu yılki Nobel Barış Ödülüne layık görüldü.
- 10 Ekim** Türkiye tarihinin en kara ve utanç günü yaşandı. Ankara'daki barış mitingi öncesinde iki canlı bomba patlatıldı. İlk belirlemelere göre 97 kişi yaşamını yitirdi, 48'i ağır, 246 kişi yaralandı.
- 11 Ekim** Ankara'daki kanlı törer saldırısı dünyada ve Türkiye'de büyük tepki ve nefrete neden oldu. Saldırı geride büyük bir acı ve hüznü bıraktı.
- 12 Ekim** Ankara'daki terör saldırısında hayatını kaybeden ve kimliği belirlenenler yurdun dört bir yanında törenlerle toprağa verildi.
- 13 Ekim** Tiyatro sanatçısı ünlü komedyen Levent Kırca toprağa verildi.
- 14 Ekim** Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'nın başvurusu üzerine Ankara 6. Sulh Ceza Hakimliği, 97 kişinin öldüğü canlı bomba saldırısıyla ilgili yayın yasağı karar aldı.
- 15 Ekim** AB, mülteci girişinin önlenmesi karşılığında, Türkiye ile askıya alınan üyelik müzakerelerinde fasıllar açacak, mülteciler için parasal yardımda bulunmayı önerdi.
- 16 Ekim** Ankara'daki katliamda canlı bomba olan Ömer Deniz Dündar ile Suluç bombacısı Abdurrahman Alagöz'e Adıyaman'daki El Kaide soruşturmasında takipsizlik verildiği ortaya çıktı.
- 17 Ekim** Hakkari Dağlıca'da terör örgütü PKK ile çatışmada Özel Kuvvetler'den tabur komutanı Yarbay İhsan Ejdar ve 2 astsubay şehit oldu.
- 18 Ekim** Tunceli'de uzaktan kumandalı bombanın patlatılması sonucu 2 asker şehit oldu, 2'si ağır 4 asker yaralandı.
- 19 Ekim** 3. Havalimanı için 6 banka 4.5 milyar Euro kredi verdi.
- 20 Ekim** Esad güçlerinin, Rusların hava operasyonu desteğinde Halep'e 5 gün önce başlattığı hareket yüzünden binlerce Suriye'li şehri terk etti.
- 21 Ekim** Suriye Lideri Esad'ı 4,5 yıl sonra ilk kez ülkesinden çıkarıp Moskova'ya uçuran Putin, danyaya gövde gösterisi yaptı. Şam'a desteğinin süreceğini açıkladı.
- 22 Ekim** Basın ve edebiyat dünyasının büyük üstadı Çetin Altan ardında kitaplar, şiirler ve binlerce köşe yazısı barakarak aramızdan ayrıldı.
- 23 Ekim** İstanbul 55. Asliye Ceza Mahkemesi Gezi Parkı eylemleriyle ilgili ana davada 255 sanıktan 244'ünü 2,5 ay ile 1 yıl 2 ay arasında değişen hapis cezalarına çarptırdı. Avukatlar kararı alkışlayarak protesto etti.
- 24 Ekim** 10 Ekim'de 102 kişinin can verdiği katliamı anarak saldırıyı protesto için türbünde pankart açan üç gence savcılığın suç yok kararına rağmen polis kabahatler kanununa göre para cezası kesti.
- 25 Ekim** Eski İngiltere Başbakanı Tony Blair, Irak işgalinin hatalı istihbaratlar sonrası başladığını ve işgal sırasında hatalar yapıldığını söyleyerek özür diledi.
- 26 Ekim** Diyarbakır'da IŞİD'in hücre evine yapılan operasyonda 2 polis şehit oldu, 7 IŞİD militanı ölü, 12'si sağ yakalandı.
- 27 Ekim** Kayyum tebligatını yapmak için Koza İpek Holding'in Ankara'daki merkezine kayyumlarla birlikte gelen polis, biber gazı ile müdahale edip, kapıyı kırarak içeri girdi.
- 28 Ekim** İstanbul'da bir hfata içinde sahte rakı içen sekiz kişi hayatını kaybetti.
- 29 Ekim** Trabzonspor Başkanı İbrahim Hacıosmanoğlu'nun penaltı vermedi diye maçın hakemlerini statta 4 saat kilitli tutması futbol dünyasını sarstı.
- 30 Ekim** Cumhurbaşkanı Erdoğan'a mektup yazan uluslararası basın ve yazar örgütleri ile dünyanın saygın 52 medya yöneticisi Türkiye'de basın özgürlüğü alarm veriyor. Gazetecileri koruyun dedi.
- 31 Ekim** Mısır'ın Şarm el-Şeyh kentinden Rusya'nın St. Petersburg şehrine giden yolcu uçağı Sina yarımadasında düştü, 224 kişi öldü.

40 TL

30 TL

50 TL

25 TL

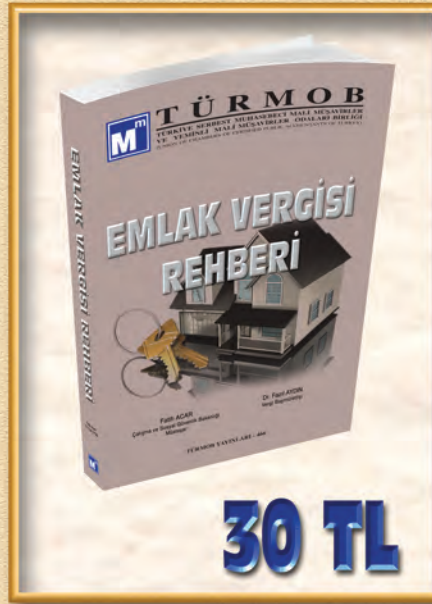
30 TL

30 TL

40 TL

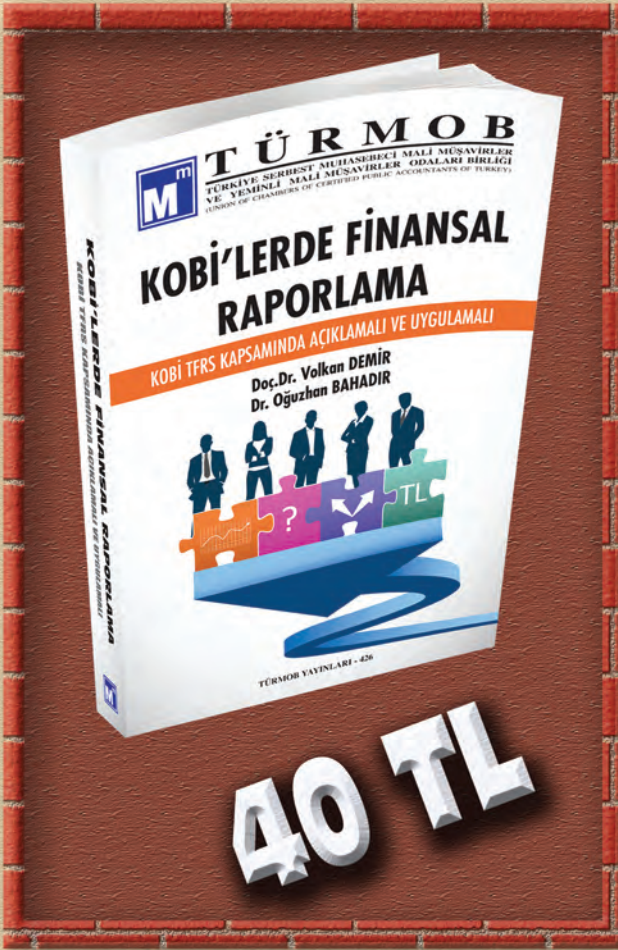

30 TL

50 TL

www.mu-den.com.tr

Şehit Gönenç Sk. No:28/3 Anıttepe/ANKARA - Tel: (0.312) 230 04 51 - 52